

ES PI GROS

Lloret de Vistalegre

BUTLLETÍ INFORMATIU Nº 59

SETEMBRE-OCTUBRE 1988

NOTÍCIES LOCALS

OCTUBRE

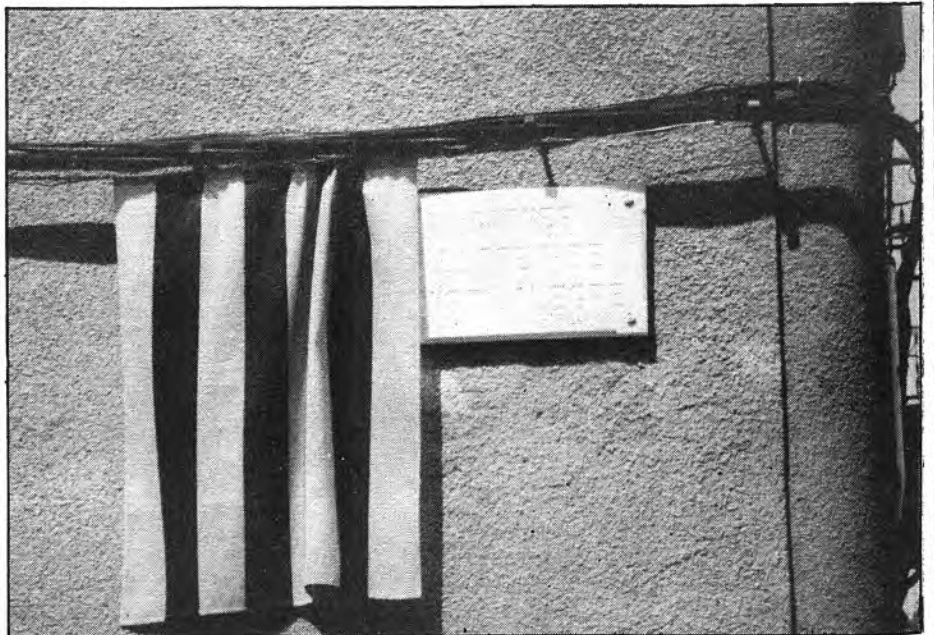
- Dia 2. Entrada del nou rector de Lloritó, Mossèn Santiago Cortès i Forteza.
- Dia 4. Va esser Sant Francesc d'Assís, i per aquest motiu varen fer festa les Monges Franciscanes, convidant a un refresc a tot el poble.
- Dia 5. Excursió dels al.lots de Montuïri al nostre poble. Passaren el dia amb els d'aquí.
- Dia 12. Casament d'En Pep Fontirroig "Guixaine".
- Dia 15. Casament de Na Bel Ferrer "de Sa Botiga Nova".
Hi hagué també una excursió de la Tercera Edat al "Cortijo VistaVerde".
- Dia 16. Lloritó va participar amb una carrossa i una bona desfilada de lloretans a les Festes en homenatge a Fra Junípero Serra que se celebren a Petra.
- Dia 20. Nit de les Verges.
Aquesta setmana començaren els cursos d'Educació d'Adults amb basant assistència.

CARRER DEDICAT A LLORET

El passat 28 d'agost, a S'Arracó (Andratx),

El passat 28 d'agost, festivitat de Sant Agustí, dia en què el poble i la Parròquia de S'Arracó celebren les seves Festes Populares dedicades al Sant Crist de S'Arracó, es descobrí una placa donant el nom de Lloret de Vista Alegre a un dels carrers d'aquella vila.

L'acte fou presidit pel Sr. M. Terrades, Batle d'Andratx, i demés autoritats locals; a més del Batle de Lloret que fou qui descobrí la placa.

- Dia 29. Es va celebrar a Palma la Festa de la Beata. Els lloretans hi érem presents amb una carrossa i un nombrós grups de gent.

NOVEMBRE

- Dia 1. Fou el Dia de Tots Sants i com cada any, va esser un dia de visita al Cementeri.
- Dia 21. Morí Madò Joana Aina "Venta".
- Dia 27. Excursió de la Tercera Edat per la Fira de Muro i Sa Pobla.

S'ESTANC

tabacs, revistes
i papers

Desembre

- Dia 2. Començament de les Festes Comemoratives del 75è Aniversari de la Parròquia de Nostra Senyora de Loreto.
- Dia 3. Casament de Na Magdalena Munar Munar "de Can Pomer".

**75e Aniversari
de la
PARROQUIA
de
LLORET de V.A.**

1913-1988

2 desembre: divendres

- a les 12 h. posada de banderes, repicada de campanes amollada de coets.
- Es Saig, En Miquel Ribas, farà per a tot el poble "sa Crida a Festa".
- a les 20 h. acte penitencial.
- a les 21,30 h. Pregó de festes a càrrec de Mn. Gabriel Ferrer i seguidament concert de la Coral del Teatre Principal de Palma.

3 desembre: dissabte

- a les 9 h. jocs per tots els nins i nines.
- a les 11 h. partit de minibàsquet femení a l'escola, entre els equips de Lloret i Sant Vicenç de Paul.
- dinar "pa sarró" a "Sa Comuna".
- a les 19,30 h. missa infantil amb la renovació de les promesses del Baptisme.
- a les 20 h. inauguració de les exposicions:
Col.lectiva de Pintura a la Biblioteca
De randes al local de la Tercera Edat.
- a les 22,30 h. celebració del XXVe aniversari de l'Adoració Nocturna de Lloret.

4 desembre: diumenge

- a les 10 h. carreres de bicicleta pels aficionats locals.
- a les 11,30 h. entrega de trofeus i medalles.
- a les 19,30 h. missa pels matrimonis presidida per Mn. Mateu Gomila, amb la renovació del compromís matrimonial.
- a les 20,15 h. concert que oferirà l'orquestra "Tarannà"

6 desembre: dimarts

- a les 9 h. excursió per a tots els joves al Puig de Maria de Pollença.
- a les 19,30 h. Missa juvenil
- a les 21 h., al Centre Parroquial, Bulla Juvenil

**PROGRAMA DE LES FESTES
COMMEMORATIVES DEL 75e ANIVERSARI
DE LA PARROQUIA DE Ntra. Sra.
DE LORETO DE LLORET DE VISTALEGRE**

7 desembre: dimecres

- a les 21 h. al Centre Parroquial projecció d'un vídeo presentat per Mn. Antoni Estelrich.

8 desembre: dijous

- Festa de la Puríssima. Dia de la Tercera Edat i dels Malats
- a les 10 repicada de campanes i seguidament recollida de les persones majors i dels malats.
- a les 11 h. Missa solemne que dirà Mn. Llorenç Vanrell. En acabar la missa balls mallorquins i obsequi a tots els majors i malats.
- a les 12 h. amb processó solemne es durà la comunió als malats que ho desitgin i que no hagin pogut venir a la parroquia.
- a les 16,30 h. corregudes per a tothom, es correrà la "Milla Urbana".
- a les 17,30 h. entrega de medalles als guanyadors.

9 desembre: divendres

- a les 20 h. funeral per tots els difunts que dirà Mn. Sebastià Miralles Trobat.
- a les 21,30 h. festival al Centre Parroquial amb la participació de la gent del poble.

10 desembre: dissabte

- Festa de la Mare de Déu de Loreto
- a les 11 h. partit de futbol de la categoria de benjamins entre els equips de Lloret i Consell.
- a les 16 h. repicada de campanes i trescaviles per la Banda de Cornetes i Tambors de la Coordinadora Parroquial de Joves d'Andratx.
- a les 17 h. processó solemne amb la Mare de Déu de Loreto
- a les 18 h. ofici solemne concelebrat presidit per l'Il. Im. Sr. D. Pere J. Llabrés i Martorell, Canonge de la Seu i Director del Centre d'Estudis Teològics de Mallorca.
- Després de l'Ofici, al Centre Parroquial, refresc per a tot el poble.

11 desembre: diumenge

- excursió per a tot el poble.
- A les 9 h. partida cap a Petra per visitar la casa natal del Beat Juníper Serra, el museu i el Convent de Sant Bernadí
- a les 12 h. Missa a la Parròquia de Petra.
- a continuació pujada a Bon Any per dinar.

18 desembre: diumenge

- a les 11 Missa solemne presidida per l'Excm. i Rvdm. Sr. D. Teodor Ubeda, Bisbe de Mallorca. En acabar la Missa cant del "Te Deum" i a la sortida traca final.

Associació de la Tercera Edat

Després de passar l'estiu, la calor i les Festes Patronals hem començat de bell nou les activitats de la nostra associació; i les començarem amb un gran dinar en què unes 300 persones entre socis, familiars i amics de l'associació menjàrem d'una mateixa paella tant arròs com volguérem (i encara en sobrà), acompanyada de fruita, gelat d'ametla, coca dolça, xampany, cafè i licor. Aquest dinar era per celebrar la inauguració del nou local que es féu les passades Festes Patronals de Sant Domingo, dinar que pensam fer cada any pel mes de setembre.

VIATGE A ASTÚRIES

A final de setembre un grup de 28 persones férem un viatge per Astúries i la cornisa cantàbrica. Foren uns dies en què, a més de conèixer els diferents paisatges (com són els fruiters de la província de Lleida, muntanyes àrides com els Monegros de la província de Saragossa, les grans extensions planes de cultius de cereals per Valladolid o la verdor de les muntanyes d'Astúries i Cantàbria), poguérem visitar les ciutats, admirar les catedrals i monuments (Saragossa, Valladolid, Lleó, Gijón, Oviedo, Santander, Sant Sebastià), la bellesa dels pobles muntanyencs i mariners (com Santillana, Comilla, Cudillero i altres), visitar el Pilar i Covadonga, atravesar i admirar la bellesa del congost d'Hermida i pujar als Picos d'Europa al peu del Naranco de Bulnes, conèixer la famosa platja de La Concha de Sant Sebastià i les grans fàbriques d'"Altos Hornos", i disfrutar els vespres del passeig nocturn o anar a jugar a una Sala de Bingo o a ballar a una discoteca. Tot això és la germanor i l'amistat en què vivim

aquests dies i que fa que ens coneguem més un amb l'altre. En resum, un viatge meravellós en què el bon temps ens va ajudar a que fos més hermós.

"CORTIJO VISTAVERDE"

El passat dia 15 d'octubre també anàrem a passar una vetlada al "Cortijo VistaVerde" de Ca'n Pastilla, on disfrutàrem, tant de l'espectacle a la plaça de toros, com del sopar i "show" a la Sala de Festes.

BUNYOLADA

El passat dia 6 férem la Gran Bunyolada. Quaranta quilos de bunyols; en menjàrem tots tants com en volguérem i els sobrants foren repartits als vellets impossibilitats.

"ES FOGUERÓ"

El dia 11 ens desplaçàrem a "Es Fogueró", on poguérem, a més de sopar, admirar el nou espectacle d'aquesta Sala de Festes, ja coneguda fora de l'illa pels molts de turistes que la visiten.

* *

També hem participat a la mostra "Joies de la Pagesia" que, amb motiu del Dijous Bo, organitzaren les Associacions de la Tercera Edat de la Comarca d'Inca.

I per cada dia el local està obert des de les 5 per a totes les persones, dones i homes, que per no estar soles a ca seva vulguin compartir una estona amb altres persones, ja sigui fent una xerrada, mirant el televisor, jugant a les cartes o fent un bingo, sense cap compromís de fer cap consumició (ja que el servei de bar no està posat com a negoci sinó per donar un servei a aquelles persones que, estant al local, tenen necessitat o desig de beure alguna cosa).

Com es pot veure l'Associació de la 3ª Edat de Lloret no és una cosa morta, sinó activa i que està oberta a tothom i principalment a les persones de la tercera edat. Totes estan convidades a fer-se socis i participar activament amb l'associació.

CARTES A

ES PI GROS

Lloret de Vista Alegre

Sra. o Srta. Ben. Vista.
Lloret de Vista Alegre.

Estimada Ben Vista:
Quan dia 2 d'octubre vaig arribar a Llorito el primer que vaig trobar fou "Es Pi Gros", cosa que m'alegra moltíssim i la primera secció que vaig llegir fou les teves "xafarderies". He de dir que ja coneixia les teves dances ja que G. a D. coneix la revista des de que començà.

T'agraesc moltíssim el comentari que de mi fas, crec que avui és d'agrair que et trobin "marxós" ja que, per desgràcia, la gent passa massa de les coses i esser marxós, pots ben creure que no és gens fàcil si et tanques dins la comoditat de ca teva. Avui dia tenim per tot Mallorca molta gent que els podriem definir d'activistes de butaca i guerrers de llengua ja que l'únic que saben fer és romandre asseguts i millors si és en una bona butaca i fer treballar la llengua més que la intel·ligència. I per molt que vagin a pubs o discoteques, que prenguin copes o vagin a jeure a l'alba, poc tenen de marxosos; no saben sortir a rotlle.

Bé, aquestes lletres sols eren per saludar-te i, a través de tu, a tots els qui formau el cos de la revista "Es Pi Gros", particularment ja n'he saludat molts, però em faltaves tu i, com que crec que ets un dels personatges més interessants, no només de la revista, sinó de tot el poble, crec que no podia passar més temps.

Nina, crec que tu i jo serem bons amics i amb això no vull dir que no hagin de dir tot el que de mi pensis, ans al contrari, ho has de dir tot, ja que una de les coses (de les poques coses) en què En Camilo José Cela i jo estam d'acord és amb allò de "que hablen de uno aunque sea bien". Per tant ja ho saps, de cap manera intentaré tapar-te la boca, la llibertat d'expressió és un dels drets més importants i necessaris de la persona.

No sé perquè, però em costa una mica parlar (escric) a una persona que no sé exactament qui és, per això m'atreveixo a convidar-te a que venguis a ca nostra (que és ca teva) i podrem parlar millor. Tenc moltes coses que parlar amb tu, però no ho puc fer per escrit, em manca una mica de confiança. Per tant res més per avui i sàpigues que em tens a la teva disposició, com també a la disposició de tota la gent que fa aquesta meravellosa revista.

Reb una forta aferrada pel coll del teu amic
Santiago Cortès i Forteza.
Rector de Lloret.

P.S. Em sabria molt de greu i men duria un gran desfici que Na Ben Vista no fossis una nina ben maca sinó que sols fosses un pseudònim i que darrera ell s'hi amagui un jovecell. V.

xafarderies de na Ben Vista

SOM UNA DONA "CURRA I GUAPA"...

Jo, Na Ben Vista, encara som verda ferm! Es rebrots tornen ullastres però per vinciar un ullastre s'han de posar bé amb Déu. Ho dic perquè llosquejant vaig sentir no sé què de si Na Ben Vista estava aruada, vella i acoquinada. Em vaig girar cap aquests dos fulanos i els vaig dir: *Què ho voleu provar?*. Tots dos varen obrir dos pams d'ulls, acotaren el cap i amb un dit dins es nas i s'altre a sa part de darrera enfilaren camí avall. Encara no saben que ses aus velles fan es brou espès!

"PASSE DE MODELOS"

Vaja un esplet de dones guapes i estirades. Ell si una anava estirada, l'altra pareixia un bastó de dreta que caminava. I els presentadors? Tots dos estirats, un baix i l'altre alt i gros. Va ser una vetllada per no oblidar mai. Crec que si qual que empresari ho va venir a veure haurem de posar una escola de models.

I jo que quan era més joveneta em posava una saqueta damunt i ja anava guapa! Però jo era una dona així com tocava, ben feta i ben posada... Avui hi ha de tot per tot, què vols que te digui?

ESCLATA-SANGS I ESCLATA-SANQUERS

No n'hi ha ni un! En els meus agres pareix que els han passat una post per damunt: tot està regirat i alçat damunt davall. Això no pot ser. Els diumengers que se'n vagin a un altre lloc, no fan més que posar brutor per dins Sa Comuna.

I ara que xerram de brutor... Vos heu fixat amb els rètols que el Magnífic Ajuntament de Lloret -llegiu Miquelet- ha posat

per devers Sa Comuna? "No tireu fems", bruts! Idò encara n'hi tiren. A més a més són *analfabetos*. Un dia m'amagaré darrera una mata i en el primer que tiri brutor per allà li ferraré una pedrada. Meam! És que s'ho cerquen!

LA CARROSSA D'ES SEQUER

Vaja una feina que varen fer unes quantes persones. Ja que ens privaren d'una festa que a mi m'agradava molt, llavors com per disculpar-se feren una carrossa ben garrida. El batle anava davant de tots, era una estampa preciosa, pareixia el pastor de les ovelles. És que tenim un batle que val en conills, perdius i guàtleres lo que pesa.

I xerrant de tot això. No convendria que l'Ajuntament llevàs qualque fil de ferro que no s'utilitza, qualque *poste* que fa mal als ulls i convendria que posàs les plaques dels carrers noves ja que les que hi ha ja es despinten. Les heu de posar de pedra viva o de *màrmol* i així no s'esborraran.

LA TERCERA EDAT

Hi guait, hi guait peròestic com empaqueïda. Jo no som vella ni de *la tercera edat*; jo som de la primera edat. Però hi hauré d'arribar a anar perquè s'han d'organitzar partidetes de bingo, el cafetet i la copeta al bar, etc. I no importa que els cafès del poble es queixin si no hi anam a fer *gasto*: que mos han regalat re? Idò, ara què protesten? Un hotel faria fer pels majors ara que n'hi ha molts i estam tant de moda. Ah! Hem de donar l'enhonorabona a l'Associació de la 3ª Edat de Lloret per jo ve i decidida.

FUTBOL

Ara que tenim *cantera*, juvenils i *peti* tons, no tenim equip de grans. Convendria que tots aquells que tant estimaven el futbol i tanta feina hi feren pensassin a fer qualque cosa. Tots hi guanyaríem.

I ara que parlam d'esport, vull dir-ne una altra. Sense xerrar de futbol i de *mas* cles, xerrem de bàsquet i de nines. Enguany, per segon any, tenim un equip de bàsquet femení al nostre poble. No sabeu com és de divertit veure a les nines intentant endevinar el *cèrcol*. I les ganes que hi *po* sen! S'han après bé allò de "*nina, contam amb tu*". Molt bé.

TEMPS DE MATANCES

M'agrada més que un berenar una cançó *matancera*. Un fritet de matances de Llorito o unes sopes, també. Sempre que me conviden, quan acab, dic a la madona: "*Me'n vaig amb moltes ganes... de tornar es pic següent*". Jo som feta de poble i no hi ha res que me faci canviar.

EL CAPELLÀ

I xerrant de canviar... Vaja uns sermons que mos etziba el rector. Ell jo qued com embadalida. Aquest home, a més de *deci* dit, és molt llest. Ja ho diu no sé qui a no sé on: "*Por sus palabras les conocereis y por sus obras les seguireis*". Idò!

CAMPIONAT DE TRUC

Per segon any consecutiu el "Bar Es Pou" ha organitzat un Campionat de Truc. La parella guanyadora participara en la fase final del "2on Gran Torneig de Truc de Balears".

Les parelles participants són: Andreu Tugores/Joan Bauzà, Bernat Regis/Joan Real, Bernat Bibiloni/Sebastià Puiggròs, Gabriel Jofre/Nadal Real, Antoni Bauzà/Josep Brú, Miquel Coll/Felip Vanrell, Vicente Tejedor/Martí Jordà, i Josep Tugores/Sebastià Miralles (que foren els guanyadors del campionat de l'any passat).

ASOCIACIÓN ESPAÑOLA CONTRA EL CÁNCER

La Junta Local de Lloret celebrà, el passat dia 23 d'octubre, una vetlada amb la col.laboració de la botiga de robes "Fet per tots" de Sencelles, els propietaris de la qual són Antoni Coll i Cati Ramis.

La vetlada consistí en una gran desfilada de models que, preparada amb molta d'illusió per un grup de persones que no tenien gaire experiència, sortí tan bé que resultà un gran èxit. Tanta acceptació tengué per part dels lloretans que el públic no va cabre dins el Centre Parroquial.

Foren presents a l'acte el President de la Junta Provincial, D. Andreu Buades, la *se* va senyora i altres membres de l'esmentada junta. Encara que la vetlada no tenia només el fi de recaptar fons, sinó més bé de donar a conèixer l'Associació i oferir els seus serveis (entre ells el diagnòstic precoç), a l'intermedi es veneren unes paperetes per a uns sorteigs de diversos objectes regalats, entre ells un model de la botiga "Dit' i Fet"

Tant la Junta Provincial com la Junta Local agraeixen la massiva assistència a l'acte, així com també la generositat del poble de Lloret demostrada per les nombroses persones que s'han fet socis per ajudar a l'Associació.

Les persones que vulguin qualsevol informació per inscriure's com a soci o també per utilitzar els serveis (els quals són totalment gratuïts) es poden posar en contacte amb qualsevol membre de la Junta Local.

Antoni Niell

«Som profundament tradicional»

Santiago Cortès, inquer de tota la vida, però que va deixant petjades del seu cor a cada poble i parròquia on conviu, té quaranta anys i des dels vint-i-cinc és capellà. Ara fa dos mesos va aterrar a Lloret procedent d'Andratx.

La seva biografia és plena de viatges, conferències, articles, col·laboracions... És una persona força activa. L'any 1969 va fundar la revista "Nova Joventut" d'Inca, és col·laborador del "Diario de Mallorca", ha publicat a diverses revistes nacionals i internacionals, col·laborador de Ràdio Popular, assessor del Gabinet de Premsa del Govern Balear i membre de la Comissió de Cultura del Consell Insular i de l'Ajuntament d'Inca, fundador l'any 1977 de l'Associació de Premsa Forana..

Per tot això i més creiem que és força interessant que totes les persones, no només de Lloret, coneguin un home amb un carisme especial, senzill i obert a tothom, però convençut i arrelat a tot allò que tant estima: el nostre país.

P- Santiago, per què has vingut a Lloret?

R- Per mi Lloret és una tasca d'Església. Varen trobar que a qui hi podria fer una feina. M'ha costat molt deixar Andratx on hi he romàs set anys, les persones que hi vaig deixar, però el cor ha d'ésser ample i ha de poder abarcar l'amor de totes les persones possibles.

Jo no vaig demanar de venir a Lloret. El Bisbe m'hi en

vià perquè l'Església em necessitava. He vengut a fer feina, no a descansar. Pel meu temperament el descans és senzillament fer feina; la soledat, l'estar tot sol, em cansa.

És a dir que Lloret no és ni un desterrament, ni un càstig, ni un descans; Lloret és una tasca nova encetada amb il·lusió i esperança.

P- Ets un capellà "desquerres"? T'hi escau aquesta etiqueta?

R- Jo crec que som terriblement tradicional, però no conservador. Hem de recordar el passat però hem de viure el present: el temps comporta unes exigències i les hem de viure. Per a un jove, els valors tradicionals li diuen ben poca cosa. No podem donar als joves uns valors de fa trenta anys; la manera de ser dels nostres pares no pot coincidir amb la que nosaltres ens hem plantejat.

P- Tu creus que la línia del Pa

pa actual és l'encertada per una religió actual?

R- El Papa és una persona que té una mentalitat amb la qual hi puc estar o no d'acord ja que sempre parla de temes molt amplis que fan referència a l'Església. No sempre parla de la meua comunitat, ni es refereix a ella, sinó a d'altres llocs concrets. És més fàcil d'entendre'l quan parla en termes dogmàtics, de fe. Té tota una sèrie de condicionants, com la mateixa naturalesa del seu país d'origen, la seva idiosincràcia etc. diferent del nostre fet cultural.

P- Tu que coneixes l'Església de l'Amèrica Central i la Sudamericana, què n'opines de la "Teologia de l'Alliberament"?

R- Per desgràcia aquesta zona pateix una opressió constant. A nosaltres ens arriba una informació deformada, diferent de com són realment. Aquella gent

viu totalment subordinada a les grans potències (EEUU i URSS). Des d'aquí és difícil comentar aquest fet. Malgrat això jo donaria suport a aquesta forma de viure l'Evangeli, però és perillós el radicalisme. Pens que han d'intentar ésser ells mateixos: el seu ideal, per exemple, és anar-se'n a EEUU, doncs el que s'ha d'aconseguir és fer una Església seva, per a ells.

P- És perillosa la religió?

R- La religió és quelcom innat a l'home, necessita d'un ésser superior. Aquest sempre el troba dins ell. L'opi ho és moltes coses: qualsevol cosa que serveix per fugir de la realitat és opi.

La gent és egoïsta per naturalesa; estima per egoïsmes. L'amor platònic gairebé és un utopisme. Allò de Sant Agustí: "Primer jo i després els altres és una realitat com unes cases. ¿Com puc estimar els altres si no m'estimo a mi mateix? El que passa és que s'ha de trobar un punt mig: no s'ha d'ésser tan egoïsta com per estimar-se només a un mateix.

P- Què opines del poble de Lloret?

R- He trobat un poble dividit,

«He trobat un poble dividit»

ara bé, un poble encantador. Jo no he vingut com a redemptor sinó com a catalitzador sobretot de la vida religiosa, però també de la part material de la persona. Dividit, el poble, perquè la gent està molt separada: se senten poc responsables del poble; és com si hi hagués una part de gent responsable i els altres espectadors. He trobat gran col·laboració a la Parròquia per part d'un sector de gent. Per part de la joventut hi ha molta passivitat.

A Lloret la gent jove li costa agafar confiança amb el rector, entrar dins la rectoria com si fos ca seva i no només per feines específiques. El rector no és una autoritat allunyada; a mi em costa estar tot sol i això ho he notat aquí.

Crec que s'ha de potenciar molt l'activitat juvenil, una cosa totalment desenfadada, a tot amb la gent jove, potenciar al

"Tota revista quan neix és mirada amb indiferència per la gent que té poder, sia d'una casta o l'altra; poc després, a mesura que s'estén i segueix aparenyent, comença a preocupar. I llavors poden arribar les pressions, a pesar que vull puntualitzar que les publicacions tenim força, però només fins a un cert punt.

"Hi ha gent que es cansa a viat de tasques quotidianes, però imprescindibles; les mateixes seccions fixes exigeixen constància, no basta tenir inquietuds i la veritat és que el xerrar és més fàcil que l'escriure".

màxim els seus valors i la seva il·lusió. Per mi la joventut és el motor del poble i se l'ha d'engrescar dins un ambient dinàmic i obert. Pens que Lloret té una gran capacitat per això perquè no se li dona res fet i ho ha de muntar tot al seu estil i no a l'estil d'una determinada societat.

Felip Munar i Munar

Fotografies: Guillem Fiol

ÉS PI GRÓS
Llibret de Vista Alegre

Portada d'una de les publicacions de Santiago Cortés. Correspon al número 5 de la Col·lecció Ximbellí, dirigida per ell mateix.

Tina i Rosa, dues astròlogues a Lloret

L'astrologia cerca la força des de fora, el tarot des de dins

Na Tina i Na Rosa, simpàtiques i lloretanes de cor, viuen a un lloc, quasi amagat i ple de pau, sense cap renou, del nostre poble.

Parlàrem amb elles i es va fer fosc sense que ens adonàssim, sense poder observar, ja que tot el temps de que disposàvem se l'enduïa el tema que tractàvem: el món del Tarot. És necessari conèixer-lo per entendre les persones que hi treballen i un no se sent enganat davant el brollador d'humanitat, de comprensió i d'amor que du amb ell.

P- Rosa, què és el tarot?

R- *El tarot és un camí per fer lliures i independents les persones; és una cosa que tots duim dedins. La meva missió és que aquesta cambra interior surti defora i començar una nova tasca a partir d'aquest coneixement.*

P- Quin tipus de persones vénen al consultori?

R- *Tot tipus de persones: mestresses de casa, empleats, caps d'oficina, polítics, metges i molts d'al.lots amb problemes escolars.*

P- Què et demanen?

R- *Cada persona és un món diferent als al-*

tres. Els polítics volen saber amb qui es relacionen i com serà el seu futur polític; altres vénen amb una gran depressió i no saben què o qui li ha causat. Quasi tots esperen conèixer alguna cosa més de la seva vida.

Es parteix de l'individual, del concret, i es va al que és general. A vegades el problema és totalment diferent al que en un principi es cria, i és que un tren en pot amagar un altre. En el tarot seguim quatre nivells d'actuacions amb les persones que ens visiten: 1) Presa de contacte: cal saber qui és, quin nivell espiritual i material posseeix, quina infància ha tingut, etc. És una comprensió i coneixement del passat per comprendre la seva situació actual. 2) Presa intermèdia: una vegada conegut l'enfocament ens demanam com es pot ajudar, a ella mateixa, aquesta persona. No donam solucions màgiques, les solucions ens les dóna la pròpia persona. 3) Vida quotidiana: com és la seva situació actual quant a salut, amor, doblers, ment i treball. 4) Presa espiritual: és l'autèntic tarot. Cada un posseeix una duresa immensa, una força capaç de crear, transformar i fer que els altres realitzin actes sota la seva influència; una força que la majoria de persones desconeix. Idò bé, cal trobar aquesta força, el subconscient ens donarà pistes a través dels jocs que realitzam, perquè cada persona té les seves pròpies solucions. Jo no som maga, ni bruixa, ni endevina. No don receptes amb solucions, ja que enganaria a les persones: cercam junts les solucions.

P- Quina relació hi ha entre el tarot i l'astrologia?

R- *Una relació total. Existeixen les denominades "Configuracions astrals": el plane-*

ta Plutó, actualment, està amb Escorpí, és a dir, mort i resurrecció. És per això que les coses pareixen sortides de lloc. Després de vint anys amb Lliura (suavitat, amor a la vida), ara cal pagar amb Plutó. Fa tres anys que hem començat aquesta fase de desconcert.

La simbologia astral ve introïda a les cartes que nosaltres empram amb les persones. Però a l'astrologia el subjecte és passiu, percebeix; en el tarot hi ha una participació activa de tots. L'astrologia cerca la força des de fora, el tarot des de dins, encara que moltes persones es poder fer una carta astral per completar la informació. En el tarot tot petit detall vol dir alguna cosa. Yung deia que el tarot li adelantava tres o quatre anys d'observació i anàlisi del pacient.

P- On nasqué el tarot i quin tipus de cartes utilitzes?

R- Jo utilitzo el tarot de Marsella. El tarot nasqué en el nord d'Itàlia, influenciat pels germànics; però foren els espanyols (de vers el 1390) els qui el donaren a conèixer. Fins que el rei de França, Carles VI, s'apoderà d'ell. "Taroccini" vol dir cartes.

Malgrat tot, Ramon Llull, amb la seva "Cabala", llibre de sabiduria del poble jueu, és qui donà força a la simbologia i al món esotèric. Ramon Llull, com Leonardo da Vinci, ho donaren tot en la seva darrera vida. El tarot de Marsella rep molta influència del simbolisme lul·lià. Hem de pensar que el tarot era un regal de rei; els reis tenien els seus propis jocs i taròlegs, ja que significava poder i control.

P- És un negoci, el tarot?

R- Ho és el treball d'un metge? El tarot és un intercanvi. Els psicòlegs i els psiquiatres no ens poden veure però és degut a la competència. Fixa't, si una persona et visita un màxim de tres vegades a l'any, com es pot parlar de negoci. A més a més jo no som ni bruixa, ni vident; el tarot es cultiva, ningú no neix sabent-lo (com tocar un instrument musical).

P- Creus en el mal d'ull?

R- Crec en la força de la nostra ment. La fe mou muntanyes, però és perquè tu ho vols abans que res. Si tu ets el suficient fort no passarà res, però si ets influenciable.. Tota persona és capaç de ser lliure en tot moment.

P- Quines aplicacions pràctiques i concretes, en la societat actual, es poden aplicar a través del tarot?

R- Mira, estic segura que molts problemes escolars desapareixerien si s'ensenyàs i es practicàs el tarot en els centres de segona ensenyança. Molts casos que l'adolescent és incapaç d'expressar, les comunicaria i s'esplaiaria amb el tarot. És quelcom psicològic, no de bruixes. Tot està relacionat; tenen molta importància els quatre elements primaris i l'ordre en què es troben: aire, aigua, terra i foc.

Felip Munar i Munar

ES PI GROS

Lloret de Vista Alegre

Butlletí informatiu N° 59

Setembre/Octubre 1988

Lloret de Vista Alegre

CONSELL DE REDACCIÓ

Andreu Mora

Bartomeu Amengual

Guillem Fiol

IMPRESSIO

"Apòstol y civilizador"

Petra.

Dipòsit Legal: PM 623/79

150è aniversari de la vinguda de Chopin a Mallorca

La Cartoixa de Valldemossa i altres paratges de Mallorca foren els que, fa justament 150 anys, el pianista i compositor polonès Frederic Chopin conegué en la seva estància a la nostra illa.

Acompanyat de George Sand i dels dos fills que ella havia tengut amb M. Dudevant, arribaren a Mallorca en el vaixell *El Mallorquí* el dia 8 de novembre de 1838, cercant la cura de la tuberculosi que patia el músic. D'aquella estància en que da la composició de vàries de les millors obres de Chopin.

Per la seva part, George Sand tampoc perdé el temps. Es dedicà a escriure sobre el que la visió de la societat mallorquina d'aquella època li suggeria, així com sobre el paisatge illenc.

A bord del vapor *"El Mallorquí"*, arribava a la badia de Palma el 8 de novembre de fa 150 anys el músic F. Chopin, a-

companyat de Madame Dudevant, -George Sand-, i els fills d'ella, Maurici i Solange.

À l'obra que George Sand escrigué durant els mesos d'estància a Mallorca, *"Un hivern a Mallorca"*, fa una crítica a la societat mallorquina i als seus costums, els quals no arribà a comprendre.

El compositor i pianista polonès, na ut el 1810, s'introduí en l'alta societat parisenc a rel dels seus primers concerts. Aquest contacte amb aquest grup social li va fer conèixer a la dona que l'acompanyaria durant la seva estada a l'illa.

VISQUÉ A LA CARTOIXA DE VALLEMOSSA

Frederic Chopin visqué a la Cartoixa de Valldemossa fins el 13 de febrer de l'any següent, moment en què deixà l'illa per no tornar-hi mai més. Aquí compongué diverses obres i n'arranjà d'altres que ja havia començat a Polònia. Bernat Ju-

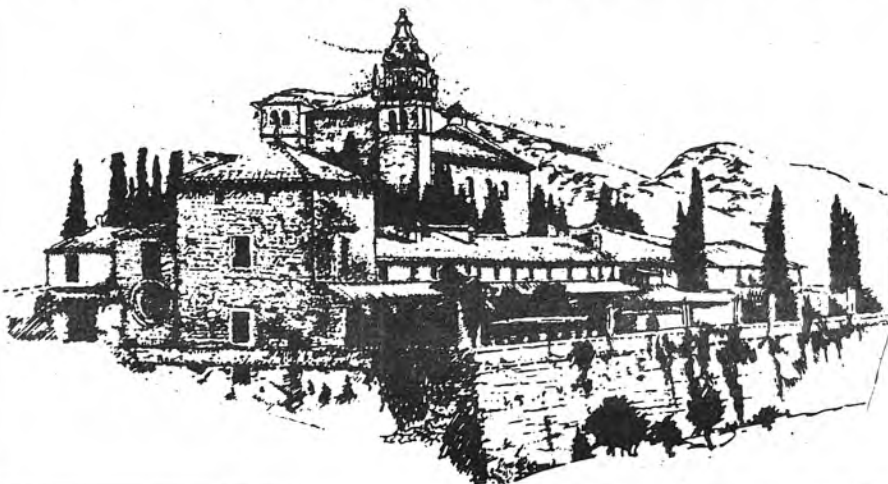
lià, director del Conservatori i de la Capella Mallorquina, afirma que les obres que compongué a Valldemossa no tenen res a veure amb l'illa.

"Durant els mesos en què Chopin va esser a Mallorca no va fer vida social. Es desplaçà fins aquí per indicacions dels metges que l'atenien en la seva malaltia. En les poloneses que va compondre aquí poques relacions podem trobar amb la música o tradicions mallorquines.

"S'ha comentat que en una masurca es pot observar una relació amb el so d'algunes palmeres de les possessions. Tot són suposicions que s'aguanten amb fils. No me definiria per cap d'aqueixes afirmacions".

L'estada de Chopin a Valldemossa no facilità en res que la tuberculosi que patia es curàs. Els mesos que estigué per aquí coincidiren amb els d'un fred més intens. Ni la temperatura, ni la humitat ambiental foren propícies per a la seva salut.

"Ell vivia aquí, però amb l'obsessió de Polònia. Recordava els moments agradables i els tristos que havia viscut al seu país natal", recorda Bernat Julià.

LLEGIU ESPIGROS

Un hivern a Mallorca

George Sand, Madame Dudevant, conegué Mallorca en la visita que hi realitzà juntament amb el que era el seu acompanyant en aquells moments i els seus dos fills. Cèlebre novel·lista romàntica, George Sand habità a la Cartoixa de Valldemossa durant l'hivern de 1838-1839. De la seva estada a l'illa no aconseguí dur-se'n un bon record.

A la seva obra "Un hivern a Majorque" fa una crítica dels costums dels mallorquins, els quals xocaren fortament amb els que podia tenir una parisense de les seves circumstàncies. Les tradicions illenques no foren

Portada del llibre

enteses per Sand qui no dubtà a escriure un llibre que reflec-

teix el seu despreci cap als mallorquins que tengué ocasió de conèixer i el seu apreci cap al paisatge.

A l'obra es poden observar les impressions i les reaccions que l'escriptora obtingué dels mesos que conegué l'illa. Constantment compara la societat mallorquina amb la que ella coneixia, sense tenir en compte en cap moment que es trobava a una societat agrària, tancada, amb poques influències exteriors.

Entre els seus comentaris més destacables cal esmentar la indignació que sent quan pensa que a Mallorca tractaven millor als porcs que a les pròpies persones. A més de Valldemossa, Palma i Establiments foren alguns dels llocs en els que visqué George Sand durant la seva única estada a la nostra illa.

Gran Enciclopèdia de Mallorca

Mallorca és la protagonista d'una de les iniciatives editorials més importants dutes a terme a les imprentes illenques. Es tracta de la Gran Enciclopèdia de Mallorca, en fascicles setmanals, la primera entrega dels quals aparegué el passat diumenge 4 de desembre en l'interior de la revista *Brisas*, el magazine dominical de *Baleares* i *Ultima Hora*.

Una de les pàgines de l'Enciclopèdia.

El director general de l'obra és el Catedràtic de Filologia Miquel Dolç. La direcció executiva és de Ferran Aguiló i la coordinació corr a càrrec de Maria Josep Mulet.

S'ha procurat, amb gran encert, donar cabuda a tot allò que té relació amb la història, l'art, la cultura i la ciència, però també amb la vida quotidiana, els costums i la tradició mallorquines.

SABIEU QUE...

L'any es reparteix en cinquanta-dues setmanes, i que cada SETmana, com el seu nom indica, té SET dies:

Català	Llatí	Significa
Dilluns	Die Lunae	Dia de la lluna
Dimarts	Die Martis	Dia de Mart
Dimecres	Die Mercuris	Dia de Mercuri
Dijous	Die Iovis	Dia de Júpiter
Divendres	Die Veneris	Dia de Venus
Dissabte	Die Sabbati	Dia del Sàbat
Diumenge	Die Dominus	Dia del Senyor

Comunitat Autònoma
de les Illes Balears
Conselleria de Cultura

Unes idees sobre normalització

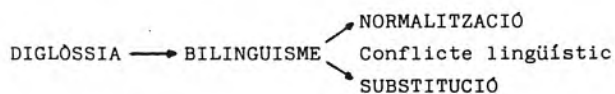

Associació Premsa Forana
de Mallorca

La normalització consisteix a elaborar i posar en vigor sistemes de normes d'ús lingüístic. Cal tenir present que les llengües no tenen, com altres aspectes (animals vegetals...) un "procés de vida natural", ja que aquí hi intervé molt i n'és una vessant seva, l'home.

La normalització eficaç exigeix o bé la plena independència política, o, almenys un grau substancial de "self-governement" de la comunitat lingüística interessada. I és viable sempre i quan no hi manquin les condicions socials i polítiques indispensables. Es a dir: cal concebre la normalització dins tot un procés complex, no espontani, on hi juguen un paper molt important les qüestions polítiques, socials, econòmiques i, com és lògic, lingüístiques, del país en concret i de les circumstàncies que l'enrevolten.

La normalització és l'única alternativa d'una llengua, que surt del conflicte lingüístic, per sobreviure. Així, segons l'esquema

Hi ha llengües aturades momentàniament al bilingüisme establert i reconegut; és una situació estable perquè les circumstàncies socials, polítiques i econòmiques han acompanyat les lingüístiques. Altres llengües es troben en un conflicte lingüístic, llavors cal prendre consciència per tal de no caure dins la "substitució" o "política assimilista" que els estats centralistes porten a terme. Malgrat tot, a casa nostra l'assimilisme és inviable perquè la llen-

gua té un país darrera amb un fort desenvolupament econòmic i consciència de pertànyer a una altra comunitat. El bilingüisme fomentat per la política assimilista sempre va enfocat cap a la substitució.

Quan es reconeix un estat multilingüe, aquest dirigeix la seva política segons dos principis establerts: el principi de la personalitat i el criteri de la territorialitat. El primer garanteix a l'individu determinants serveix en la seva llengua, independentment del lloc on es troba; el segon limita a certes regions definides el dret a beneficiar-se dels serveis públics en la pròpia llengua. El primer fou duit a terme a Quebec, el segon a Suïssa, Bèlgica, Iugoslàvia. El primer és aconsellable quan hi ha dispersió dels grups lingüístics i l'equiparació real entre dos grups; si això no es dóna, aquesta política fomenta l'assimilisme. El segon criteri és aconsellable quan existeix una concentració territorial dels distints grups lingüístics i afavoreix el bilingüisme paral·lel conjunt.

A casa nostra es dóna el cas que els castellano-parlants gaudeixen dels dos principis, mentre que nosaltres sols del de la territorialitat i mal duit a terme (a la llarga fomenta l'assimilisme).

●●

Per dur a terme la normalització és indispensable una lleialtat lingüística de la comunitat interessada. Aquesta ha d'anar enfocada cap al reconeixement real i legal de la pròpia llengua i cap a la seva preservació. El primer s'encarregarà de l'estandarització i de l'extensió social.

Tot això ho tenim aquí: Si a una nació li correspon un nacionalisme, a una llengua establerta, amb una normativització, amb una gramàtica, amb un lèxic i amb un prestigi social li correspon una actitud de lleialtat lingüística, d'orgull i de consciència de norma, amb els criteris que aquesta mateixa llengua hagi elaborat.

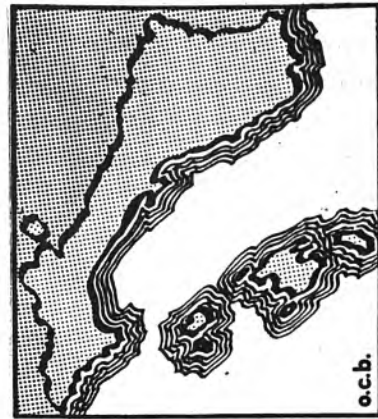
Si hi ha una normativització però hi manca una política social ben encaminada, la normalització fracassa. Enfront d'uns registres establerts cal que hi hagi una lleialtat lingüística forta. El procés per seguir és el següent:

SELECCIÓ — CODIFICACIÓ — ELABORACIÓ — DIFERENCIACIÓ
(registres)

Als Països Catalans el procés de normalització lingüística s'inicia a finals del segle XIX i no sempre ha tingut al seu favor un aparell estatal per promoure una política de planificació. Aquesta s'ha produït amb tota la seva força quan hem tengut un autogovern, acompanyat d'una democratització paral·lela de les estructures polítiques de l'Estat. Així cal deduir que el procés de normalització lingüística sempre ha estat en relació amb el procés democratitzador de l'Estat.

●●

S'ha dit que el que no han aconseguit durant quaranta anys — que en realitat són molts més — amb una política destructiva, assimilista, contrària, gairebé amb força física, en contra de la nostra llengua, ara es pot aconseguir "afavorint" aquesta llengua. És indubtable que ens trobam en una situa-

**el català
es la nostra llengua
usem-la!**

ció inestable del procés de normalització, i cal tenir ben present com es porta a terme aquest procés, quines forces manipuladores hi intervenen i quines perspectives de futur tenim, cap a on ens durà aquest procés. No hem d'oblidar que els antics advocats de l'assimilisme conreen avui el bilingüisme al nostre país. Si aconseguixen imposar llurs criteris desembocarem a una irreversible substitució i la nostra llengua romandrà per als quatre intel·lectuals i per als estudiosos de llengües en procés d'extinció. La resta és estirar fil: la dialectalització ofegarà els mateixos defensors de la unitat i els altres ja s'encarregaran de dividir en "llengües" el territori (ja iniciat amb això de "Llengua valenciana").

L'esquema quedaria així:

(95% parlants)	(5% parlants)
E (espanyol estàndard) + C (català estàndard)	
C (parles dialectals)	

Es l'anomenat procés de llatinització. Hi ha una força que vol posar la "E" a tots els nivells. També n'hi ha una altra que hi vol posar la "C". El conflicte lingüístic està servit i ja he esmentat la línia que caldria per caminar envers la normalització, i la política lingüística que cal prendre per model.

Però abans de res cal dilucidar si s'ha

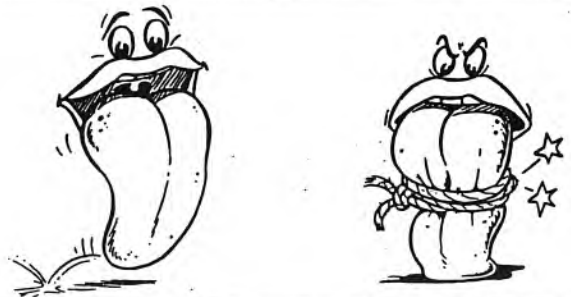
d'aspirar a tenir un model estàndard com el castellà o francès (prestigiar l'estàndard i fer desaparèixer formes no estàndards) o s'ha d'aspirar a tenir un model diglòssic, segons Ferguson, com l'Alemanya-Suïssa o els Països Àrabs; o tenir el model actual:

(llengua escrita, estàndard) (llengua parlada)

$$\frac{C + c}{C}$$

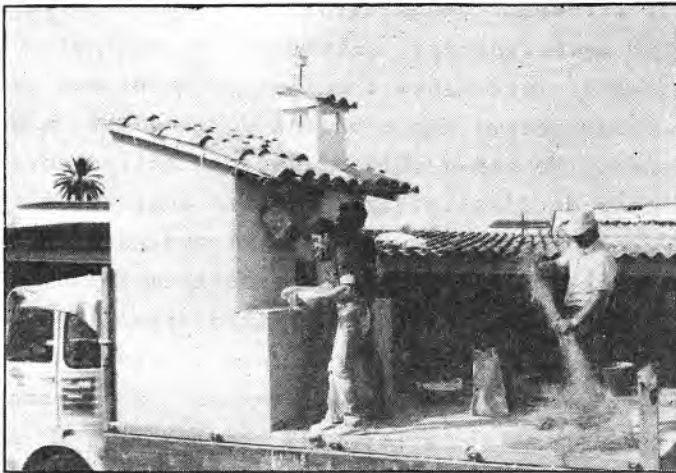
Tot això són peces d'escacs que cal moure amb saviesa per tal d'aconseguir un bon resultat final, que esdevindrà en un futur amb un auguri no massa favorable i en un espai de temps relativament curt.

Felip Munar i Munar

BIBLIOGRAFIA

- VALLVERDÚ, F. "Dues llengües, dues funcions?".
- " " "El fet lingüístic com a fet social".
- " " "Hi ha o no hi ha diglòssia a Catalunya".
- SERRANO, S. "Lingüística i qüestió nacional".
- PITARCH, V. "Defensa de l'idioma".
- NINYOLES, R. "Idioma y conflicto".
- " " "Idioma i prejudici".
- LABOV, W. "Modelos sociolingüísticos".
- HUDSON, R.A. "La sociolingüística".
- FERGUSON, Ch. "Diglòssia".
- FISHMAN, J. "Sociología del lenguaje".

FESTES DE LA BEATA

Tampoc enguany faltà Lloret a la Colcada que amb motiu de les Festes de la Beata Santa Catalina Thomàs, se celebrà el passat 29 d'Octubre a ciutat.

La representació lloretana estava integrada per una carrossa (representant un forn i l'enfornada de figues) i un nombrós grup de persones.

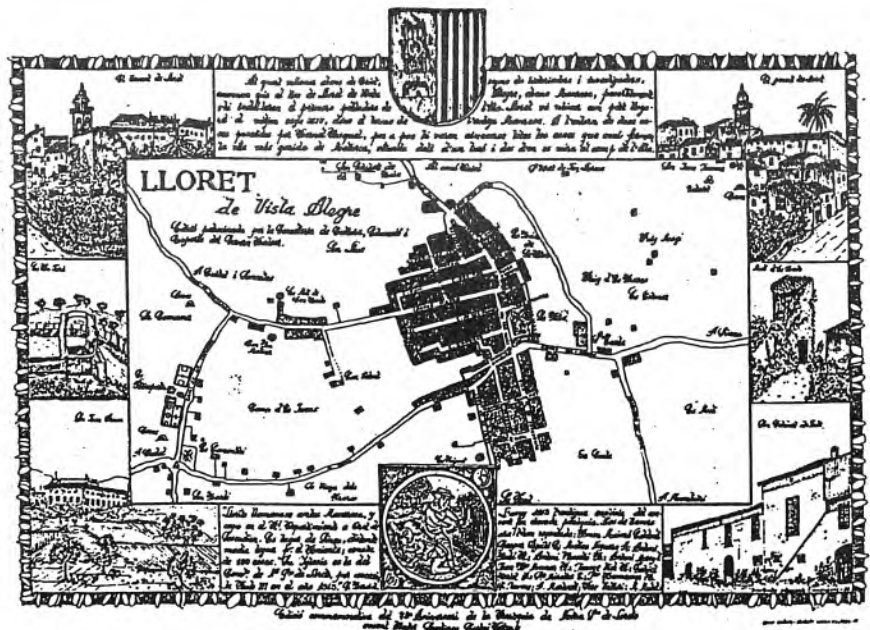
La fotografia mostra un moment de la construcció de la carrossa. Cal dir que la Colcada fou un èxit de públic i participació. Enguany el bons temps acompanyà.

MAPA HISTÒRICO-ARTÍSTIC DE LLORET

Amb motiu del 75è Aniversari de la Parròquia de Nostra Senyora de Loreto ha estat editat un mapa històric-artístic del terme del nostre poble del que n'és autor Bartomeu Vallespir i Amengual.

L'edició ha estat patrocinada per la Conselleria de Cultura, Educació i Esports del Govern Balear, i recull, a més del mapa pròpiament dit, diverses vistes de llocs del poble (Son Joan Arnau, Es Pou de Jurà, Es Molí d'En Beato, etc).

L'obra serà repartida durant les Festes del 75è Aniversari a totes les famílies lloretanes.

MANUAL D'URBANITAT (I)

EN ANAR AL CAMP

Si anau d'excursió o de passejada, i arribau a un lloc agradós, a on vos fa ganes quedar-hi, hi podeu estar tranquils. Però en anar-vos-ne l'heu de deixar talment com estava abans d'arribar vosaltres. No facem de Mallorca un femer de plàstics, papers i vidres.

No faceu foc. Quaci mai fa falta. Els embotits, conserfes, etc. que solem dur d'excursió no han de menester encalentic. En vanvi si feim foc posam en perill d'incendi tot el bosc. En cas de necessitat preniu totes les mesures que pogueu per no calar foc a la vegetació. Els pins, el càrritx, els arbuts secs, prenen com a tea, i una vegada han pres són molt mals d'apagar.

Respectau els arbres. També són essers vius. No els pegueu destraldades, ni els faceu inscripcions amb el trin-xet.

En anar a la muntanya també és molt agradable escoltar el silenci, o el cant dels ocells, el renou de les branques dels pins, o les ones de la mar. No dugueu cassettes i ràdios a tot volum. A ca vostra ja els hi posareu, i no pertorbareu la pau de la natura.

Caminar per qualsevol caminó del pla o de la muntanya s'ho paga de bon de veres. No vos fiquen amb el cotxe fins

allà on voleu anar. Deixau-lo un tros lluny, i caminau un poc.

Intentau saber i aprendre coses dels llocs, els noms de les plantes i els ocells... hi ha moltes coses noves que el contacte amb la natura ens pot oferir. Segur que com més coses sapiguem més estimarem la nostra terra.

No espanyeu les coses. A la muntanya, i al pla, tot té un propietari. Les barreres estan tancades per guardar el bestiar, els marges agaunten la terra, les casetes són per guardar-hi les eines. Si feis naugraig, si rompeu, si embrutau, el propietari acabarà per no deixar passar per aquest lloc. Tots hi perdrem.

Respectau la gent. La gent del camp vos pot ensenyar moltes coses. Saben més ells que tots el llibres plegats. Coneixem els ocells pel seu cant, saben si plourà per la forma dels niguls, i saben millor que ningú els camins i les dreceres. Si heu de passar per dins ca seva demanau-los permís. I si teniu ocasió de conversar, escoltau, no dreu el temps.

Respectau els essers vius. No mateu. Tots els animals hi són per alguna cosa, deixau-los viure. Sereu més feliços.

MALLORCA, M'AGRADA Neta

Mallorca ens agrada
neta, ens agrada
verda, pura i natural. Neta a
les platges, als boscos, als
pobles, ciutats i carreteres.
Amb aigües cristal·lines i
sense incendis forestals.
Mallorca ens agrada guapa.
Cuida Mallorca de la mateixa
manera que cuides ca teva.

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

Des que el tabac va esser introduït als països europeus al segle XVI, han estat diverses les formes del seu ús: infusions, unguents, en pols (rapè)... però la més freqüent actualment és la de fumar-lo, ja sigui en pipa, cigarros o cigarrets. Aquesta darrera forma ha augmentat extraordinàriament des de la seva fabricació industrial, estimulada sobretot per la publicitat comercial.

No es tracta de cap manera d'un hàbit inocu. Ja a l'any 1952 un estudi mèdic provà la seva relació amb el càncer de pulmó, i és a partir d'aquest estudi que se'n varen fer d'altres sobre els problemes que causa a la salut de les persones i que per la seva divulgació als mitjans de comunicació són per molts coneguts. D'una manera resumida es poden considerar els següents:

El fum dels cigarrets conté una substància, el quitrà, que dificulta els mecanismes naturals de defensa de les vies respiratòries, ja que produeix irritació i acumulació de les mucositats, i, a la llarga, malalties com la bronquitis crònica, emfisema (destrucció dels alvèols pulmonars) i bronquiectàsies (disminució i obstrucció de la llum bronquial). Aixímateix l'acció repetida del quitrà sobre les cèl·lules pot produir càncer de pulmó, de faringe, i, en menys freqüència, de llavis i llengua.

La nicotina, una altra substància també present al fum del tabac, ajuda a l'aparició d'unes lesions a les parets de les artèries, el que afavoreix la formació de plaques en aquestes parets on es dipositen grasses i altres substàncies que obstrueixen la llum de les artèries i, per tant, la circulació de la

sang. Si això ocorre a les artèries del cor, pot produir l'angina de pit, l'infart de miocardi, mort súbita; si es produeix a les del cervell: apoplèxia, accidents de paràlisi cerebral. També pot ser causa de trastorns circulatoris a les extremitats.

Durant l'embarç hi ha una comunicació entre la sang de la mare i el fill; si la mare és fumadora el diòxid de carboni i el CO que conté el fum del tabac i que passen a la sang s'uneixen a l'hemoglobina que transporta l'oxigen que el futur nin necessita per al seu desenvolupament, i per tant és menor la quantitat d'oxigen que li arriba al nin, donant com a conseqüència un major nombre d'avortaments, parts pre-maturs, nins de baix pes al néixer i retrassos del desenvolupament.

Altres trastorns relacionats amb l'abús del tabac són l'úlcer gàstrica, i el càncer de bufeta i de faringe. Tampoc hem d'oblidar l'efecte de dependència que la nicotina produeix i que dona els trastorns físics a les persones que volen deixar de fumar. Aquesta és una de les causes per les quals és molt difícil per a certes persones abandonar l'hàbit tabàquic.

Hi ha una relació directa entre la quantitat de tabac inhalat i la freqüència i gravetat de les conseqüències nocives d'aquest. Els seus efectes mai no són beneficiosos i si d'un gran risc per a la salut. Malgrat això, els efectes no són irreversibles i encara que s'hagi fumat durant anys, l'abandonament de l'hàbit pot reduir els riscos considerablement.

Sens dubte la millor manera d'evitar els riscos de fumar és no començar a fer-ho, ja que una vegada s'ha adquirit l'hàbit es necessita un gran esforç per deixar-ho.

No ho oblidis:

TABAC O SALUT, DECIDEIX.

Si vol deixar de fumar i no pot, fumi menys quantitat d'alguna de les següents maneres:

- Reducció del nombre de cigarrets diaris.
- Utilitzar filtres.
- No aspirar el fum profundament.
- Fumar la primera meitat dels cigars.
- Fumar marques de baix contingut en nicotina i quitrà.

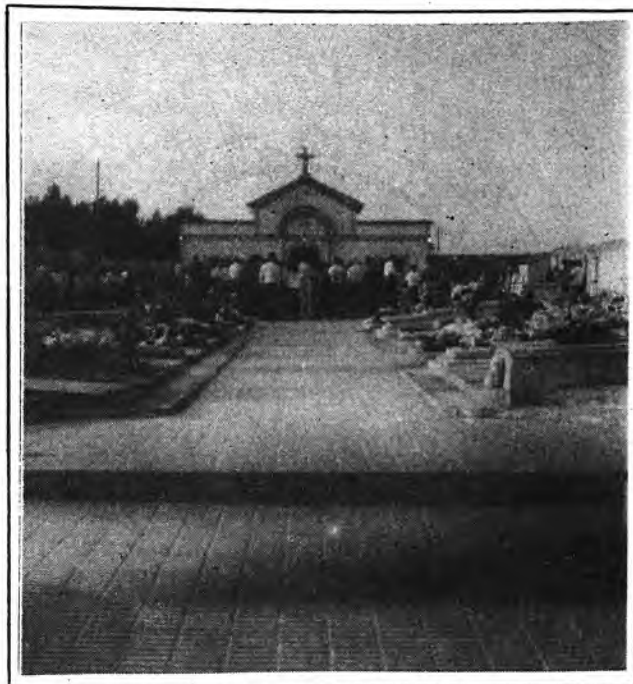
Descansem en pau, germans

El cementiri reposava sota les flors de tots els colors que els lloretans hi havien duit. Vaig entrar-hi quan només el cant de qualque ocell pertorbava aquella immensa pau. Feia quasi fosc. Somniava els xiprers esvelts tot movent-se rabiosament com a ocell perdut que vol aixecar el vol. No, al cementiri de Lloret no hi ha xiprers, és gai rebé desèrtic, tota alteració sembla contorbar la pau esmorteïda del temps. Escoltar el silenci d'eixam d'abelles a l'oïda, de picades d'agulla dins la columna, de nius d'ocellons dins l'estómac, és un sentiment tan profund com les mateixes entranyes de la terra.

Passejar damunt la fossa dels morts, trepitjar llurs sentors com a profanació sagrada i reviure llur darrer sospir provoca una inesperada escalfor, un inexplicable compromís on la tristesa, la ràbia i l'odi, es confonen amb la tendresa, l'amor i la pau.

Milions de veus semblen aixecar-se de cada forat, alçant unes mans sense cap cos que les sustenti, descarnades com els seus crits de queixa i de despit. Tothom passa just devora, quasi fregant-les, però no s'adonen. I uns ulls profundament foscos, enfonyats fins al fons, reflexen una mirada perduda, d'incomprensió, d'angoixa.

M'he aturat davant una tomba qualsevol també. No importa quins ossos hi reposen, ni quin esperit va sortir d'aquest cos ja descompost. He vist la fotografia dels vius enrevoltada de flors amb el tall vinclat cap a terra, com si demenassin perdó. I un calfred de ràbia massa continguda m'ha fet estrènyer els punys, fort, fins que les ungles clavades al palmell de la mà han fet brollar sang. Volia córrer i cercar desesperadament el darrer alè de vida de sota aque-

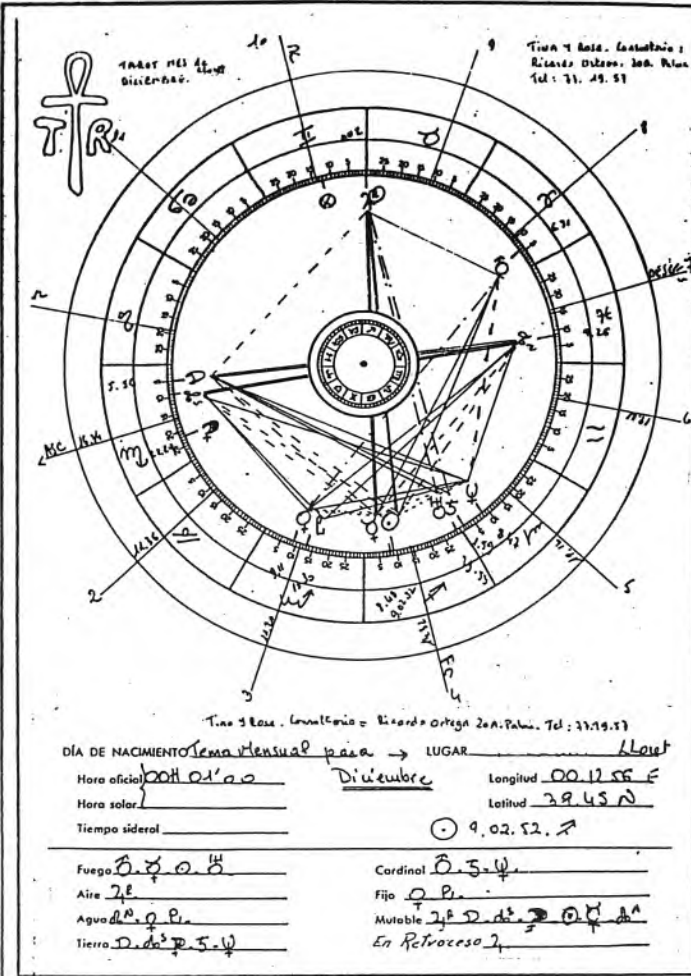

lla tàpia, alçar-la i cridar que també encara era viu. I les llàgrimes d'impotència han clivellat la galta amb un solc massa fèrrec. Restava dret, immòbil, no podia moure'm. És engrescador el món dels morts que fem retornar a la vida tants de cops. Quantes llàgrimes han sembrat, clavant-se dins la terra, records d'il·lusions passades i alegries de tendreses sentides! Quanta, quanta misèria que ens enrevolta dins el món dels vius!

Els morts també tenen una festa. Aquesta festa dura tot el temps que qualsevol ésser humà recorda la vida dels qui reposen per sempre més. També ploraran i riuran per nosaltres. També faran festa els vius quan nosaltres reposem. La pau del cementiri es veurà pertorbada un dia i, tot i fent un llarg i immens badall, també els veurem des de més alt, recordant la nostra penosa, dura i angoixosa vida quan encara havíem de caminar per damunt la terra.

Però mentres tant una oració i un pensament pels qui tant ens estimaren i tant estimam no fa sinó que un poble sia gran i que les persones que en formen part esdevinguin portadores de la tradició i el respecte envers tot el que de bo ens han deixat els qui ens arrelaren sobre la terra.

Felip Munar i Munar

Desembre 1988

ARIES. L'EMPERADRIU (a l'inrevés). DEU DE BASTOS. (21 de març al 21 d'abril).

Poca serietat, poca reflexió. Amic àries no donis la teva paraula d'honor si no estàs segur que puguis complir. Aquest mes te falta el sentit pràctic, la sort no està amb tu. Millor que prenguis un bon rom cremat amb amic devora la xemeneia per cuidar-te el constipat de nas i de cor.

TAURUS. EL DIABLE. SET D'OROS. (21 d'abril al 21 de maig).

Oh lala... Quantes rucs en el teu front Taurus. El pressupost te preocuparà molt, però les coses te vendran sense molt d'esforç. Ten paciència i treballa (si estàs a importació/exportació millor encara), i desplaça't, t'anirà bé. Sense oblidar abans reconciliar-te amb qui te barallares...

GÈMINIS. L'EMPERADRIU. EL CAVALLETER D'OROS (a l'inrevés). (21 de maig al 21 de juny).

Moviment i activitat. Bé. Te sents més lliure, els nirvis més tranquils. Molt bé. Les coses pareixen anar millor, moralment i materialment. Més que bé. Però perquè dubtes tant de llançar-te? Hem dit velocitat, no precipitació! No pequis ara per excés.

Tarot astrològic

Tina i Rosa

CÀNCER. FORÇA (a l'inrevés). TRES DE BASTOS. (21 de juny al 23 de juliol).
Cor ferit, il·lusions al mar, amistats que coixegen, projectes que es desinflen com una bufeta. No perquè falti un comensal a la taula s'ha de fer dieta. Arromanga't, i mans a l'obra.

LLEÓ. EL MAG. REI DE COPES. (23 de juliol al 23 d'agost).
Els lleons van de seriós i es recollen la cabellera en un "moño". En recompensa s'han d'assolir les metes. Satisfaccions materials més grosses que alegries sentimentals. No amolieu la barana, el triomf és al final de les escales. Alerta a patinar.

VIRGO. LA JUSTICIA. QUATRE D'ESPASES. (23 d'agost al 23 de setembre).
Plats a l'aire per als Virgo. No falleu el tir. Disciplinau-vos i posau límits a les ganes de malgastar doblers i energies. Desconfiau del vostre instint i no vos afiqueu en embolics. Millor a nar totsol que mal acompanyat.

LIBRA. L'EMPERADOR. SIS DE BASTOS. (23 de setembre al 23 d'octubre).
No tireu la casa per la finestra, i posau els vostres doblers a un lloc segur, que arriba Nadal. Pagui les seves multes, que pot venir el "coco" i res de gallets: als gallets també els plomen abans de fer-ne bollit.

ESCORPI. EL CARCÀ SENSE NOM. EL REI D'OROS (a l'inrevés). (23 d'octubre al 22 de novembre).
Vitalitat i resistència, però una certa fredor en el seu comportament el pot desfavorir. Materialment, els negocis pareixen anar millor, encara que es refacin molt lentament. Sigau prudents en els desplaçaments i no escrigueu res que hagueu de lamentar. No cerqueu soci aquest mes, millor una pepa Berjuja-pila.

SAGITARI. EL MÓN (a l'inrevés). PATGE D'OROS (a l'inrevés). (22 de novembre al 22 de desembre).
La paga de Nadal arribarà a punt per comprar el "Segura Viudas". Els nins vos donaran maldecaps amb la llista de regals: no gasteu més que el que heu cobrat! Oblidau-vos de comprar l'abric de visó o el darrer model de Mercedes.

CAPRICORN. EL MÓN (a l'inrevés). REI D'ESPASES. (22 de desembre al 22 de gener).
No tot pot ésser cosir i cantar. Saturn ha entrat en el vostre signe i hi estarà 2 anys i mig. El destí i els homes vos disgustaran, però el

vostre sentit comú ha d'ajudar-vos a veure les coses d'una manera real i sèria. Així és que no comenceu amb gelosies i malhumor perquè el camí és llarg i les pelam es curta.

AQUARI. EL DIABLE (a l'inrevés). NOU DE BASTOS. (22 de gener al 19 de febrer).

Pareix que el robot Mazinguer funciona encara que les piles tinguin qualche falla. Cuidau-vos la salut i no vos passeu en la Nit de Cap d'Any. El ninot o la nina de la vostra vida vos desencanta, però ronya amb gust no pica: recapacitau, baixau de la vostra nau espacial.

PEIXOS. EL MAG. CINC DE BASTOS. (19 de febrer al 21 de març).

Acabau l'any en triomf. Firmau aquell contracte, casau-vos o associau-vos, el que sigui, però feis ho. Això sí, sigau prudents en el moment de firmar, mirau totes les clàusules del contracte amb una lupa, no siga cosa que... Aprofitau l'estima i el suport que vos ofereixen, teniu l'èxit assegurat.

Na Tina i Na Rosa desitgen a tots els lloretans pau, amor i pessetes...

Recordam que es donen cursos de Tarot a Alcúdia i Pollença. Informes al nostre consultori, telèfons 77 19 57 o 46 74 70.

DEMOGRAFIA

DEFUNCIONS:

Dia 11 de setembre morí madò Maria Regis Munar, viuda, als 82 anys d'edat. Havia nascut el 12 de juny de 1906. Al Cel Sia.

El passat 26 de setembre es produí la defunció de madò Maria Amengual Pou, fadrina, que comptava amb 87 anys. Havia nascut el 23 de novembre de 1910. Descansi en pau

MATRIMONIS:

Dia 24 de setembre es casaren, al Jutjat de Lloret, Manuel Cáceres Álvarez (de Palma) amb Sílvia Graciela Gelabert López. Enhorabona!

El passat 17 d'octubre es casaren Sebastián Salas Munar (de Sineu) i Isabel Ferrer Bibiloni ("de Sa Botiga Nova"). Enhorabona!

ES PI GROS

Lloret de Vista Alegre

AQUEST NADAL, VIU L'AVENTURA DEL SKI

Com molts de volsaltres ja deveu saber, la Direcció General de Joventut de la Conselleria Adjunta a la Presidència ha anat realitzant durant els darrers dos anys una sèrie de cursos d'esquí.

Els primers que es realitzaren, durant les vacances de Nadal i Pasqua de l'any 86, tingueren un destacat èxit dins el món juvenil de les Balears, però incomparable al que tingueren els cursos de l'any passat.

Aquests darrers, realitzats des del 26 de desembre de 1987 al 21 de gener de 1988, suposaren un aconeixement destacat dins les vacances de molts de joves.

Els cursos 87-88 es realitzaren a Astún (Jaca), a les Arcs (Alps Francesos), a Cerler (Vall de Benasque) i a Rasos de Peguera (Berguedà) amb una participació de més de 600 joves illencs.

Enguany la Direcció General de Joventut, juntament amb l'Oficina de Turisme i Intercanvi per a Joves i Estudiants (TIVE), no ha volgut, ni molt manco, desapropitar l'oportunitat d'organitzar aquestes ja tradicionals excursions a la neu i, com en els últims anys, s'ha encoratjat adur a terme aquesta magna empresa.

Els llocs on podreu aprendre o perfeccionar durant les properes vacances nadalenesques l'esport blanc seran Astún (Jaca), Andorra, La Plagne (França), Candanchú i a les instal·lacions de Super-Espot (Lleida).

Els torns es dividiran en nou, cinc del 26 al 31 de desembre i quatre de l'1 al 7 de gener.

Per qualsevol informació o inscripcions podeu adreçar-vos a les oficines de TIVE

- * Palma. C/ Venerable Jeroni Antich, 5-baixos Tl. 711785
- * Maó. C/ Vassallo, 29 Tl. 360793
- * Eivissa. C/ Bes, 9 Tl. 304304

(Ve de la pàgina 4)

De les activitats més aprop podem esmentar l'excursió per al proper dia 27 (en llegir aquesta revista ja l'haurem feta, si Déu vol) que no serà molt llarga, visitarem la Fira de Sa Pobla amb algunes exposicions Muro (visitant el Museu, la plaça de toros i els locals de l'Associació d'aquest poble i el dinar que serà a la barbacoa de Son Sant Martí).

Dins el mes de desembre ferem una exposició de randes, vànoves i prendes fetes de fil amb ganxet. Aquesta exposició es realitzarà durant les Festes del 75è Aniversari de la Parròquia. I per les Festes de Nadal tenim pensat fer qualche xocolatada.

Antoni Niell

**FAUNA CAVERNÍCOLA
I INTERSTICIAL
DE LA PENÍNSULA IBERICA
I LES ILLES BALEARS**

xavier belles i ros

BELLES I ROS, Xavier: "Fauna cavernícola i intersticial de la Península Ibèrica i les Illes Balears". Col. Monografies Científiques, 4. Editorial Moll-CSIC. Palma de Mallorca, 1987

Dins l'especialització estricta dels estudiosos de la naturalesa, una de les branques més poc conegudes pel públic i pels mateixos naturalistes és la Bioespeleologia (estudi de la fauna de les coves, avencs, pous...). Sobre aquest tema s'han publicat nombrosos treballs locals, però la unitat geogràfica de la Península Ibèrica i les estretes relacions amb les Balears reclamaven la necessitat d'un treball més global. I això és el que ens ofereix Xavier Bellés.

Comença amb un resum històric de la Bioespeleologia ibero-balear, assenyalant com a primera fita la descripció que Racovitza va fer el 1905 de l'isòpode cavernícola *Typhlocirolana moraguesi* a la Cova del Drac (Manacor). Fa un repàs dels precedents de la segona meitat del segle XIX i l'evolució de la Bioespeleologia des de principis de segle XX fins a l'actualitat, en què s'ha arribat a la situació d'un avanç exponencial de la informació bioespeleològica.

Llibres

En el segon capítol ens parlem dels animals cavernícoles i el seu medi. Es una panoràmica general sobre les peculiaritats d'aquesta fauna, i de les característiques del medi on habiten (fosca, humitat, temperatures regulars...). Després d'això, fa un repertori de la fauna cavernícola i intersticial ibèrica i balear, comentant més de 1.000 espècies des de les planàries a les rates pinyades. El darrer capítol tracta de l'evolució de la fauna cavernícola ibèrica i balear en el context geogràfic, amb comentaris sobre el seu origen i els processos de colonització del medi subterrani.

A tall d'epíleg manifesta la necessitat de conservar el medi cavernícola donada la fragilitat de la fauna que hi habita i la seva sensibilitat a les pertorbacions del medi.

En definitiva, aquest és un treball de síntesi important no tan sols per als biospeleòlegs sinó també per als naturalistes en general, i del qual no ens en podem oblidar a l'hora d'estudiar la Biospeleologia al nostre àmbit geogràfic.

Mateu Fiol

FANER, Pau: "Moro de rei". Col. Lecció Ramon Llull, Sèrie Novel·la, 28. Editorial Planeta. Barcelona, 1988

L'autor és un escriptor menorquí que va nèixer l'any 1949. Actualment catedràtic d'Anglès a un institut de Ciutadella, es va donar a conèixer literàriament l'any 1972 amb la publicació de "Contes Menorquins"; després de diverses obres més i varis, enguany va guanyar el premi Ramon Llull de Novel·la amb l'obra que avui vos recomanem.

Es tracta d'una història genuïnament d'aventures. Conta la vida d'un noi menorquí, Valent, que és fet presoner pels germans Barba-rossa durant la primera meitat del segle XVI i educat com a genisser, així com a vertader cavaller musulmà. Fill de cristians i criat com a musulmà serà el motiu d'una vertadera crisi vital.

La història està emmarcada entre dos imperis mediterranis, l'imperi de Solimà el Magnífic i l'imperi de Carles V, que fa que l'obra sigui una lectura realment gratificant.

M.M.I.A.

Amb el suport de

Ajuntament de
Lleret de Vista Negra

on és...

El vell que apareix en el dibuix ha sentit renou i surt armat amb un garrot. En realitat, no és estrany que senti renous, ja que a prop d'ell hi ha una guineu, el cap d'un llop, la cara d'una dona i el cap d'un cavall. A més, ha perdut una copa. A veure si els trobes!

SOPA DE LLETRES

X I R I P O T I F C L A
 E M N A S A L T I A B O
 S O L I A Ç A R B M O L
 P O L I P O S Y M A S L
 A N T I T E S I S D E U
 T A M I N I U C O S O L
 L A D A R I A O M A R X
 A C C I O N I L I S T A
 S A N C O R E L L A E N
 C A M I N I T O A B E L

10 noms de membres del cos humà

7 Setmanari

7 diferències; Trobau-les

SOLUCIONS

X
R
I
P
O
T
I
F
C
L
A
M
A
S
A
L
T
I
A
B
O
S
O
L
I
A
Ç
A
R
B
M
O
L
P
O
L
I
P
O
S
Y
M
A
S
L
A
N
T
I
T
E
S
I
S
D
E
U
T
A
M
I
N
I
U
C
O
S
O
L
L
A
D
A
R
I
A
O
M
A
R
X
A
C
C
I
O
N
I
L
I
S
T
A
S
A
N
C
O
R
E
L
L
A
E
N
C
A
M
I
N
I
T
O
A
B
E
L

La primera paraula que pronunciarà aquest nin serà en mallorquí.

Els infants que ara neixen a la nostra illa son ciutadans del món per dret propi. La paulatina desaparició de les fronteres, l'expansió dels mitjans de comunicació i l'agilització dels transports, posaran a l'abast de tots aquests infants la possibilitat de visitar o de fixar la residència a qualsevol lloc del món. Per tot això no hi ha res tan important com

oferir-los, des de molt petits, la possibilitat que siguin vertaderament conscients de la seva pròpia identitat i que puguin sentir-se dignes hereus de tota la riquesa de la nostra cultura. La normalització de la nostra llengua i el coneixement de la nostra cultura és l'únic camí perquè puguin aconseguir-ho. La nostra obligació, evidentment, és facilitar-los-ho al màxim.

Ja treballam a la Mallorca del segle XXI.

CONSELL INSULAR DE MALLORCA